

Utvalda Historiska Barbaratal

Innehåll

Moderlogen PB 1779 – 3
Göta PB 1820 – 13
Göta PB 1926 – 31
Sundsvalls PB 1987 – 47
Moderlogen PB 2010 – 53

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

Historiska Barbaratal

Moderlogen PB 1779

Bacchi Spira bräckt

av

Adrian Stjerncrantz

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

Bacchi Spira bräckt

Adrian Stjerncrantz, Barbaratal 1779

Att alting har sitt mål, att vansklighetens lagar
Gå i ett ostördt lopp, det se wi alla dagar:
alting förgängligt är, alting rår tiden på.
Naturens största värk, i ständig ändring gå.
Vårt öga härvid vandt, knapt dessa skiften märker
Förvandling uti alt vår känslolöshet stärker.
Likväl af Ödets hand, man stundom får ett slag
att Hjelten blir förskräckt och styrkan sjelf blir svag.
En små stad glömmes snart, som eldens offer blifver
Men Nero bränner Rom – Och häfdatecknarn skrifer
En Titus Lagrar knöt, der blodet strömvis rann
Men hjelten likväl gret, när Juda Tempel brann.
Knapt gifves någon dag, en Måltid knapt försvinner
att icke något glas, sitt ödes fyllnad winner.
Likväl Bricolers ro, ej häraf störas får
Men Bacchi Spira bräcks – och Allmän häpnad rår.
Du digra Gudamagt, som fri från Astrilds pilar
I skygd af rankans blad, ett rusigt hufvud hvilar
Som pustig stind och röd, en evig ungdom har
O Bacchus! Vinets Gud, Bricolers Drott och Far!
Hvi wredgas du den dag, då vi din högtid Fira?
Hvi ifras du så grymt? hvi krossar du din Spira?
Må Moses i sin nit, sin tafla sönderslå
När Jacobs barna barn, till gyllne Kalfvar gå.

Han hade skäl dertill – fast jag har andra tankar.
Ty hvartil tjenar Guld, der inga krogar vankar?
Jag och i tysthet tror, att han på taflan fann
De orden: Capitaine, Herr Moses – Debet an.
Förlåt att jag är lärd; jag bygger hypoteser
Och mig en Årestod, på Forntids mörkret reser.
Nog af, att Moses så blef alt sitt Debet fri
Sen han i Hafvet dränkt, Egyptens Slotts Cancellie.
ach: /Att/ kunde jag så wisst i Stockholms lortfjäl dränka

Men Bröder. låt oss nu på Bacchi Spira tänka
Den Spiran, hvilken namn af oförgänglig bar
och uti Par Bricole den största Skatten war
Den Spiran Bacchus sjelf i källarn stundom döljde
På hvilkens 2:ne slag en wördsam tystnad fölgde
Den Spiran, som bland oss, i tysthet wänskap knöt
Der för en Commendeur ej nånsin wätska tröt.
Den Spiran ligger bräckt – hvem kan väl härpå tänka
och icke någon tår åt hennes mine skänka?

Hvem minnes ej den dag, den mer än glada dag
Då Madame Barbara besöngs i detta Lag?
Då uti Bacchi Chor de Gouverneurer finnas
Som all vår Aktning ha, dem wi med wördnad minnas
Då munterhet och ro, vårt Tempels prydnad war,
och glättig stillhet, om vår wänskap wittne bar!
Som, på en vacker dag, då Solens värma spelar
På vårens glada fält och lif åt blomman delar
från gröna Åkren man den glada Lärkan ser
som lodrätt lyfter sig och stiger mer och mer.
Hon i sin sagta Flygt Naturens godhet prisar
och med en glättig sång sitt Hjertas tjusning wisar.
Men i ett ögnablick – O Himmel! Kors ett knall!
Min Lärka signar ner, hon dör – min ro är all

Bestört jag hemåt går; en mordisk skytt mig möter
jag knapt på honom ser, ej om dess hälsning sköter.
Emot förmodan får jag nya Åkrar se
och andra Lärkor mig min wällust återge.
Så hände äfven här – midt under våra lekar
Då winets muntra Gud oss inga nöijen nekar
Då man var sysselsatt, att töma Ordens Bål
och utur fulla glas att dricka skål på skål
Då glädjen var som störst – Appelles hjelp mig teckna
Hur Bacchi Spira bräcks – och Bacchi Söner blekna.
Man brutna suckar hör, bestört ser hvar på ann
Och häpnad har det rum, der nyss man nöijet fann.
Men just då denna sorg vårt hjerta ömast sårar
Fås oförmodlig tröst – Bricole, gjut glädje tårar.
Ty se en wärdig Bror, en liten Bruks Patron
Blir af en stråle rörd från Bacchi våta Thron.
Han i Förtjusning står, af Bacchi anda drifven
Och utaf Commendeur, han en Prophet är blifven.
Schylandet! det är du, hvars Bacchanalska bröst
af Guden får wiset, du tolka skall hans röst.
Schylander! för din syn sig Guden uppenbarar
Du suckar i vår ångst, och Guden sjelf dig svarar:
Min Son, Mitt kära barn, du värde Commendeur!
Bricolers öma sorg, mitt Guda hjerta rör
Jag deras dyrkan har; de till min Ära dricka
Mig tillhör trösta dem – – (här råka Bacchus hicka)
Gack, sade han, min Son, att dem en Spira ge.
Till ett af dina Bruk min magt dig genast sänder
Ej der en tandlös käring på Vaffel-jernet vänder
Och vid hon Smeten rör, hörs gnola dödens ton
Jag dig ej talar till, som Våffel-bruks patron
Nej du ett Glas-bruk har, fast Björkstedt det vill neka
och aldenstund hans hog på Våfflor plägar leka

Så kan wäl hända sig, att han det inkast gör
Man Bacchi Spira ej, af Vafflor stöpa bör.
Och deri har han rätt, man bör försigtig wara
Då Praeses tar en sup, lär han ej Spiran Spara.
Dessutom om så sker, att flere Bröder finns
Som Våfflor wilja ha, jag Paris äpple mins
Farväl! Vår Bacchus gick; Schylander honom lydde
Han oss ett löfte ger, och wår bestörtning flydde.

* * * * *

Då brutna Spiran jag, i dag till intet gör
Dess Personalier först, för Eder tolkas bör.
Spiran som här ligger bruten
Aldrig ägde mor och far
Hennes härkomst högre var.
Bachus henne skapat har
Hennes Period är sluten
Blotta Spillror finnas qvar.

Må Fransosen gärna skryta
Med den Olja Himlen gett
Det tör vara annat fett
Men om han vår Spira sedt
Skulle Skrytet honom tryta
På Bricole han såge snedt.

Sjelver Bacchus henne skänkte
Med de Orden: denna bör
Helga hvarje Commendeur
Som man till mitt Altar för.
Hvarvid han tre gånger stänkte
Gammalt Franskt på Templets dörr.

Mången tror ur denna Spira
Gubben Loth sig supit full
När han bakom Zoars Tull
Gaf sin äldsta dotter - lull
Vi, som Spirans minne fira
Agta sladder som ett null.

Andre med dess ålder hasta
Till den tid, då på en krog
Cain brodren Abel slog
Midt i flinten, så han dog.
Sådant prat wi platt förkasta
Ingen hon i grafven drog.

Vår fundator war den första
Som af Bacchus Spiran fick
Med en altför Nådig blick.
Sedan arf från arf hon gick
Hvar och en Kalmuck som törsta
fick af henne Riddar Skick.

Sen hon lika Öden delte
Med Pompey Residence
Hon bar namn af Excellence
Fylde mången Eminence
Aldrig Vätska henne felte
Utan ringaste deponce.

Hvem kan hennes öden följa
Ifrån Rom, till Galiléen
Utför hela floden Rhen
Ända in uti Athen?

Likväl bör man icke dölja
Hur hon kom till Sverge sen.

Domar, efter gifto Lagen
Ärfde den med sin Gemål
Och Historien icke tål
Tvifvel i så wigtigt mål.
Ty man vet att bröllops dagen
Dracks ur Spiran Drottas skål.

Hon låg länge balsamerad
Bland Sanct Britas Helga ben
Tills en Prost, som hade flen
och af Sandklot något men
Utaf Spiran blir curerad
Och hon dränks vid Nyckelsten.

Här hon flere Sekler gömdes
Tills Herr Gouverneur Kexel
Genom något ödets Spel
Deraf får behörig del
Och af sjelfva Bacchus dömdes
Hämta henne ren och hel.

Detta skedde i September
Sjutti Sju på dagen Claes.
Hon var stark fastän af glas
Tills i år på ett Calas
Fjerde dagen i December
Stjerncrantz henne slog i kras.

Hennes minne genast lifvas
af en Broder Gouverneur

Barnekow knapt slaget hör
Förn han oss till minnes för
Att en Ärestod bör gifvas
att man Parentera bör.

Såleds Bröder, Ni fått höra
Hennes Ödes hela lopp
Hon, som war Bricolers hopp
Till dess Bacchus ropte stopp!
Jag vill henne platt förstöra
Vanskligheten offra opp.
Du intet varit har, du intet blifva bör
Ditt minne resas skall af hvarje Commendeur.

Historiska Barbaratal

Göta PB 1820

Bacchi lefverne och äfventyr
under hans köttsdagar

av

Johan Anders Wadman

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

Bacchi lefverne och äfventyr under hans köttsdagar

Johan Anders Wadman, Barbaratal 1820*)

Det är en gammal, af stadgarne påbjuden loflig sed för Bacchi barn, att till åminnelse af dagens patronessa begå hennes högtid i endragt och förtroende vid all den välplägning för kropp och ande, som tillfället medgifver. Det har äfven af ålder varit öfligt, att i ett kort tal påminna om hennes förtjenster i afseende på Bacchi rike, hennes vård om vårt samhälle och hennes öfriga, i fabelns och legendens töcken något insvepta, likväl oförgätliga dygder.

Vi äro i dag samlade att begå denna högtidliga åminnelse-fest. Faderns ande har lifvat vårt samhälle, glädjens gudomlighet bor som en skyddande genius midt ibland oss. Sinnes-hvilan vaggas sig vällustigt i våra hjertan, förnöjelsen tornerar i vår själ och de musblacke, läderlapps-vingade bekymren hafva flyktat från våra salar för att bära afvog sköld mot sitt fädernesland, den oroliga verlden. Endast mig har fruktans mara, af eder förjagad, utkorat till sin ryttarehäst, djerfheten af mitt företagande har lagt mig på ryggen” och gifvit hexan makt öfver mig.

Ålagd att tala i det gladaste af alla samqväm på denna högtidliga dag har jag granneligen rannsakat skrifterna efter den heliga Barbaras märkvärdiga lefverneslopp.

Jag har renborstat pergament efter en hekatomb of gödkalfvar, jag har afdammat tryckta och skrifna, bundna och obundna luntor af papper och skinn, hvilka skulle, om de vore samlade på ett enda ställe, med sin tyngd förmå pressa Ramberget under Quillens vassar**). Den heliga Barbara till ära har jag försakat mat och dryck. Jag har svettats och frusit, arbetat med händer och fötter, slitit upp mina skosulor med löp, mina skörten med sittande och till hennes eviga åminnelse svarfvat med min efterträdarinna en Baumans-grotta i en albo-stol***), som antiqvarierna skola förundra sig öfver och poeterna besjunga — framdeles. Ja, jag har förstört min helsa, jag har med talgljus ruinerat min syn, brutit halsen af mitt goda lynne med nykterhet och, betänk, jag har afhållit mig från gästabud, allt, allt den heliga Barbara till pris och äro. Men all min forskningsmöda har för ändamålet varit förgäfves slösad. Hundra mina föregångare hafva med vältalighetens mest prålände färger afmålat hennes förtjenster och redan före mig i klaraste dag framställt det lilla vi vete om henne. Hon har varit en ärbar qvinna utan svek, list och illfundiga stämplingar. Hon har hyllat sämja och enighet, glädje och förtroende. Hon har burit sitt anlete oförstäldt och icke omhöljdt af skrymtets slöja. Hennes lynne, lätt, lekande och upprymd för oskyldiga nöjen, har ännu mer än hennes sköna kroppsbildning förvärfvat henne samtidens beundran, glorian åt sitt namn och den rätt att af vårt glada och redliga samfund firas som dess förnämsta beskyddarinna.

Och detta lilla är allt hvad häfderna om henne tecknat, hvad mina värda föregångare om henne talat och hvad jag om henne, den heliga, glada Barbara, endast kunnat upprepa.

Dock: hönan, letande förgäfves efter korn, fann en dyrbar perla bland soporna. Hon betraktade den ömsevis än med det ena ögat, än med det andra. Hon tummade henne med näbbet, men förmådde ej uppskatta hennes värde. Hon fann den väl skön och glänsande, men hård och smaklös och sprättade henne föraktligt med fötterna långt bort ifrån sig bland muddret, der hon förmodligen ännu döljes.

Jag vill icke likna denna fåvitska höna. Väl har jag förgäfves med stor möda letat efter några korn af den heliga Barbaras historia, väl har jag dervid hittat den kostliga perlan, men jag skall icke som hönan af lättsinnighet eller oförstånd begrafva den i glömskans och förgängelsens dy, utan framhafva den i dagsljuset, att den må glänsa och förnöja.

Klenoden, jag upphittat, är icke mindre än en omständlig berättelse i urgammal kilskrift om Bacchi lefverne och äfventyr under hans köttsdagar, der man icke allenast finner bekräftadt det gamla, som man om den milde fadern hört omtalas, utan äfven blir underrättad om sådana omständigheter, hvilka helt och hållet undfallit Klios minne.

Det är början af denna skrift, i metrisk öfversättning från det äldsta siarespråket, som jag vågar underkasta er granskning, och fruktan att misslyckas i mitt bemödande att en stund angenämt sysselsätta eder uppmärksamhet och lifva munterheten, fruktan att ej hafva varit mitt företagande vuxen är den mara, som rider mitt tvekande sinne.

Jag har till en början icke hunnit längre med Bacchi lefverne än ”då första gnistan till hans lif upptändes”, men vinner denna början ert bifall, skall fortsättningen följa en annan gång:

Fast inom kroppens trånga sinnen sluten,
Af dödlighetens hårda boja snärd,
Är menskoanden likväl oförtruten
Att ana längtande en bättre verld.
Är endast möjlighetens krampa bruten,

Han släpar****) kroppen 1) med sig på sin färd
Att söka genom jordens alla zoner
Sin längtans obekanta regioner.

Och så förskönar han med ljufva drömmar
Om herrligheter från ett annat land,
Om lätta nymfer öfver silfverströmmar,
Om gyllne äppelträd å fjerran strand
Ett lif, som tyglas genom 2) stränga tömmar
Vid fosterjorden fast af ödets hand.
På fantasin till eden han sig lyfter
Och lemnar kroppen 3) kvar vid öde klyfter.

En älskad dikt förvandlas lätt till saga,
Förskönad flygande från mun till mun.
Hvem kan ej lätt förståndets vakt bedraga,
Om man med önskningarne slöt förbund?
Hvem blir ej gerna trodd, som vet behaga
Och kila in sin lögn i hjertats grund?
Så blef af fabler uppklädd en historia,
Omgifven af trovärdighetens gloria.
Men den, som hört från visdomens 4) kateder
De många gissningar om fordom tid,
Om andra länders folk och fä och seder
Och hört de vidtberömde männens strid,
Han böjer sig ej lätt till jorden neder

För Alexander, Cesar eller Cid.
Den, sjelf har flyttat sig omkring på jorden,
Tror ej sin nästa just så lätt på orden.

Man lastar icke stora skepp oeh vagnar
Med mogen frukt från vetenskapens land,
Ty tunnsådt blef det nyttiga, som gagnar.
Dock fann den vise mången kärna bland
De stora bingarne af skal ocb agnar
Och samlar den i varsamt sluten hand.
En liten kärna döljs i hvarje saga,
Fast den är svår 5) att fram i ljust draga.

Lik godt ... En saga gick i occidenten
Långt före konsternas nyfödelse
Att glädjen växte uti orienten
Som purpurröda bär på buskarne.
Från köpta slafven allt intill regenten
Man allmänt längtade att glädjen se 6).
Men landsvägen var icke känd ocb banad 7)
Och vägen omkring Kap ännu ej anad 8).

Den tidens lärde trodde sagan vara
Ett fånigt folkprat utan minsta vigt –
Få veta skilja rätt det underbara
I verkligheten från en vanlig dikt.
En gammal hatar nya ting och rara,
Ty i sin ungdom såg han aldrig slikt,
Och lärdomen var trög och envis 9) redan
Den tiden som den 10) ook förblifvit sedan.

Dock funnos vise män i alla länder,
I alla tider, bland barbarer ock,

I vadmals-drägt med grofva bruna händer
Och utan vida fållar i sin rock
(Fast himlen sparsamt dem på jorden sänder,
Som veta pressa sanningen af skrock).
De tänkte: ”Elden glimmar under röken,
Och vissheten fins bakom bergens töken”.

En gåta var emellertid att lösa,
Och ej så lättlost just på vanligt vis.
Här gällde ej att granna fraser slösa
I skuggan af berömde mäppers pris:
Man nödgades ur sjelfva brunnen ösa
Och te för folkets ögon glädjens spis.
Men mot beviset stretade obstakel,
Som endast kunde hafvas med mirakel.

När menniskan, i bön och längtan trägen.
Behöfde underverk att lycklig bli,
Var gudamakten aldrig obenägen
Att ställa till ett hokus-pokeri.
Så banades den smala, branta vägen
Oaktadt blinda hopens raseri 11)
Igenom tidehvarf af obskurismen
Till tolerans-, galvan- och magnetismen.

En enda kung regerade den tiden
Med mycket, mycket välde, litet land:
Än var den fina troll-knut ej tillvriden.
Som satte styrelsen 12) i mångens hand.
En herre förde krig och skänkte friden,
Dock hörde han sitt folk om råd ibland.
Då samlade sig husbonden och drängen
Att höra kungens visa tal på ängen

Beotiens konung var en man till åren
Af strängt, allvarligt, gammalmodigt skick
(Kring rynkad panna flöto isgrå håren),
Dock ingen hatare af mat och drick.
Hans dotter, ung och skön och blid som våren,
Bar sjelfvaste cyteren i sin blick:
Båd' män och qvinnor Semele berömde
Och alla ynglingar om henne 13) drömde,

Nu står uti annalerna att läsa
Hur, då prinsessan fyllde femton år
Och späda barmen började att jäsa.
En okänd främling invid borgen står.
Han hade solbränd kind och krokig näsa
Och kolsvart glänsande och krulligt hår.
Han ropar högljudt kungens 14) namn vid muren.
Men slungar örnblicken mot jungfruburen.

Den gamle kungen hörde med förvåning
Sitt nakna förnamn ropas rätt och slätt,
Ej syltadt in i granna titlars honing.
Och lagade sig till på bästa sätt,
Ej aktande sin sköna dotters dåning.
Att hänga gästen utom lag och rätt.
Men då han tågat 15) ned till förgårds-muren.
Han häpnade, sjelf tolfte, för figuren.
Der stod ett ideal af manlig styrka
Med ögon strålande af himmelskt ljus.
Hans majestät förglömde straxt att yrka
Sin titel, men bjöd gästen i sitt hus
Och kände inom sig en drift att dyrka
Den, han fördömt nyss under vredens rus.
Den underbare 16) genast tog till ordet,

Så snart de satt sig kring 17) det runda bordet.

Och då han talte, flöto underbara
Och ljufva eols-toner ur hans mun.
För glädjens frukter ville han ansvara:
Han hade redan tågat världen rund.
Åt österlanden ärnade han fara
Och ville gå med kungen i förbund.
Sist bad han kungen samla sina ständer,
Och derpå räckte de hvarandra händer.

En härold sändes genast ut att båda
Till allmänt landsting riksens allmoge,
Ty kungen ämnade att gå till råda
Med sina trogna undersåtare.
Ett mål af allra största vigt för båda,
För kung och folk, han ville förete,
Ty skulle de sig mangrant nu infinna
Och höra hvad han hade att påminna.

Liksom när lemlar vid de branta fjällen
Församlas till sitt sista olyckståg,
Så lemnade nu riksdagsmännen tjällen:
I stora hopar man dem vandra såg
Allt ifrån morgonen och intill qvällen.
Här mötte man ett dussin, der ett tjog,
Den allra dummaste bekom 18) en klåda
Att skynda sig 19) till kungs-ängen och råda.

Då Febus reste sig ur salta vågen,
Var redan allmogen församlad der.
En stödde sig vid spjutet, en vid bågen
(En mäktig bullersam och brokig här).
Nyfikenheten lekte den i hågen:

Man spådde större skatter och besvär.
I procession till ängen nu gick kungen,
Men gästen smög sig till den täcka ungen.

Nog må det vara lustigt att beskåda
Hur åsnan vid två lika bundtar hö
Så länge 20) står och väljer mellan båda,
Tills hon är färdig att af hunger dö.
Så står jag nu, och vet mig icke råda,
Emellan kungen och den fagra mö.
Jag kan ej 21) flyga mellan bägge spåren
Från riksdags-tal 22) till första kärleks-tåren,

Af trefaldt gälljudt hurra möttes kungen,
Då han inträdde bland sitt trogna folk.
Ett anskri gaf hon upp, den stackars ungen,
Då hon förstod den obekantes tolk.
Att stoppa lilla mun blir han väl tvungen,
Om han ej älskar rummet fullt af folk.
Dock, att befria oskulden från våda,
Jag nu drar förhänget igen om båda ...

Men kungen höll ett tal om nye gästen,
Hur han erbjöd sig skaffa glädjens bär,
Och sade, klappande sig stolt på västen:
”Ej rådslag, endast manskap jag begär
Tillika med en resehjelp 23). För resten:
Om några år är jag väl åter här!”
Se’n mönstrade han alla raska drängar
Och bar sjelf upp en påse resepengar.
Den tiden bruktes ej att mycket skrifva:
Man sade kort sin mening — dermed slut.
Då kunde man på en gång genomdrifva

De benigaste saker utan prut.
När allt var gjordt, lät kungen dervid blifva
Och bjöd härolden blåsa riksdä'n ut.
En hvar var nöjd att han fått kungen möta
Och gick nu hem att andra pligter sköta.

J, sköna peneloper och helenor,
Jag rår ej för, jag liknar icke er!
Jag är en hatare af starka scener
Och därför sällan mig i faran ger.
Jag älskar ej vältalighet i senor,
Men tungans styrka jag värderar mer.
Jag ville ej ha varit hos prinsessan,
När hem herr pappa kom med krönta hjessan,

Men gästen oblyg, fastän obehärad
(Man är ej harnesk-klädd vid tärnans barm),
Var lika trygg och lugn och oförfärad,
Af ljufva mödan endast något varm.
Den sköna syntes heller ej besvärad,
Ömt lindande om halsen snöhvitt arm.
Fast kungen stod med riks-palatschen dragen,
De firade bilägret upp i dagen.
En man, som, gungad uti lyckans sköte
Ifrån sin späda barndom till sin höst,
Med smärtan aldrig stämt förtroligt möte
Och aldrig hyst en sorg inom sitt bröst,
Som, alltid simmande på slumpens flöte,
At sjunkna bröder ljugit fåfäng tröst,
Hans stora mod uppå ett hårstrå sväfvar
Och trotsar ej Fortunans knutna näfvar.
Men den, som klättrat från 24) den djupa dalen
En långsam snäckgång upp till bergets höjd.
Som, ofta föremålet för kabalen,

Med egna händer gjort sig vägen röjd,
Som ofta brottats med de hårda qvalen,
Men sällan öfverlastades af fröjd,
Han har tillkämpat sig den säkra vinning
Att ej så lätt förlora sin besinning.

Dock hotar ödets makt en mannahjessa,
Om händelserna sammangaddat sig
Att sorgetårar ur ett öga pressa:
Då är all mans-kraft otillräckelig.
När furier mot dig huggorms-gaddar hvässa,
Då ger blott död och himmel skydd åt dig.
Gå då en billig domare till möte
Och kasta dig i skaparns faders-sköte!

Kung Kadmus hade vidt kring jorden farit,
En gissel för sin tids förtryckare.
En gruflig drakes baneman han varit
Och af dess tänder värvat krigare.
Dock aldrig sådan smärta han erfarit
Som då han såg sin dotters smädelse.
Ej hjälpte åldern, ej erfarenheten:
Han blef ett rof för obetänksamheten.

Med en i fordna strider härdad klinga
Han syftade att klyfva midt i tu
Den djerfve, som, hans ära att förringa,
Midt för hans ögon dristade sig nu.
Med samma dråpslag ville han ombringa
Sin egen hulda, sköna dotter ... hu!
Han glömde faderskärleken i harmen.
Och vreden gaf fördubblad kraft åt armen.

Han högg ett grufligt hugg - och klingan bräcktes
Som om han huggit i demantens håll.
På hvilken jordens tunga axel sträcktes
Att svarfva morgon, middag, natt och qväll.
Han högg ... Den höge gästen ej förskräcktes,
Men Semele blef blind och döf och säll,
Och under hugget alstrade naturen
Den kraft, som skänker fröjd åt kreaturen.

Här slutas första afdelningen i texten, och Bacchi
lefverne följer härefter lika omständligen berättadt ...

Ett kort utdrag deraf torde tiden ännu medgifva:

Vår Bacchus var knappast gjuten i sin första form,
förrän hans förunderliga öden börjades. Ett mennisko-
ämne skulle ha blifvit förgängelsens offer under
enahanda vilkor, men han var danad till gud och
parkerna hade utsett honom till människoslägtets
tröstare i evärdeliga tider.

Kadmus märkte genast på alla omständigheter att han
huggit i sten. Han fann sig genast som en gammal
svängare, becomplimenterade sig hörsammeligen,
ursäktande sitt misstag så godt han kunde och
aflägsnade sig — han kände os af åskan. Semele, blyg
och lycklig och okunnig om alla de underverk, som
omgåfvo henne, inslumrade i ljufva drömmar. Jupiter
(hela världen vet nu, att han var Bacchi fader) stoppade
sin pipa med ambrosia, slängde omkring sig
morgonrodnadens nattrock, kastade sig i en fåtölj och
bläddrade tankspridd och gäspande i gazetten för
tillkommande tider. Likgiltigt genomögnade han huru
mennisko-hjeltarne under seklernas lopp hviskade i
kabinetterna, tumlade om på slagfälten och störtade
hoptals i Letens böljor, huru konsternas trollsländor

yrade öfver sumparne, parade sig, lade ägg och försvunno, huru tidens råtta gnagde de gamla träpallar, dem vi kalla troner, och huru nya välden växte som brokiga svampar ur den blodiga jorden, huru de små myrorna aflades om sina halmstrån och de större om sina guldtunnor, sina meningar och sina ögonblicks-eviga namn, huru djuren jagade hvarandra, huru människosnillet kufvade djuren och hur den viga och oförfärade loppan sög klara blodet ur djurens konung. Utan deltagande betraktade han alla dessa för hans gudablick lika märkvärdiga jordiska ting. Sist stannade han vid dödsdomen, som den oryggliga parken fällt öfver hans slumrande älskarinna, och härmades öfver ödets eviga fjättrar.

Nu vaknade Semele från en liflig dröm, hvarmed den förolämpade Juno förvillat den arma okunniga. Hon kände nu hvem hennes älskare var. Stoltheten hade intagit kärlekens, känslans och blygsamhetens rum i hennes sinne[.] Hon begärde, hon fordrade att få skåda den älskades gudom utan mennisko-mask. Han föreställde henne förgäfves hennes oundvikliga öde. Dock ingenting beveker en stolt qvinna. Semele svor vid Styx att hellre dö, höjd öfver dödligheten, än lefva vanhedrad. Gudens makt måste vika för ödets: han räddade sitt nysådda frö ur den ofruktbara jorden, hvälfde de förfärliga ögonbrynen, för hvilka verdens pelare skakas, kastade morgonrodnans mantel från sina skuldror, och i ett nu förtärdes palatset, Kadmus, Semele och deras hoffolk af hans himmelska glans.

Jupiter gömde Bacchus-ägget i boetten till evighetens kronometer, satte in den i urfickan och sväfvade på den sporrade örnen, vresig öfver människans dubbla natur, med sin ofödde son till olympens rymder.

När tiden var inne, lät nådig pappa vår Bacchus födas ur den kostliga boetten, och en fet och frodig gudapojke helsade med glädjens smil det himmelska ljusets strålar.

Att icke det frodiga barnet måtte tvina i ambrosia-doftande hofluft, skickade han pilten till sin mödernest till att i hyddorna fostras till hjelte och gud, ty ehuru född odödlig, skulle han — sådan var faderns afsigt — med hjelte-mödor förtjena odödligheten. Fauner och nymfer skalkades vid hans vagga och viftade trumpenshetens spyflugor från den sofvande guden.

Texten förmäler vidare huru han uppväxte, tilltagande i glädje och kraft, huru han redan i ynglingaåren icke med härsmakt och mördande vapen, utan med välgörenhetens och nöjernas tjusande kraft lagt hela den bebodda världen till sina fötter, huru han från Indiens paradis hemtade de af fadern utlofvade hjertstyrkande bären till sin fosterbygds vildmarker, huru han lärde Asiens vildaste tigrar att mach-syssa***** i sele och töm, huru han lärde Egyptens mamelucker drifbänkens och Cyprens herdinnor rankornas skötsel och ans, huru han slutligen triumferande uppstigit till olympens rymder och derifrån sträcker en vårdande hand öfver sina älskade barn i stoftet.....

Så långt räcker den gamla kaldeiska texten. Men vinner mitt bemödande de glada brikollers bifall, vill jag ur senare krönikor söka utleta fortsättningen af den milde faderns under och verk i nyare tider och gifva ett bihang till denna uråldriga text. Deruti vill jag utreda huru han välsignat de herrliga hafsens öar Madera, Batavia och Jamaika med öm nog skörd och gifvit skärgårdsfolket derstädes den renaste insigt om användandet af himmelens gåfvor till människornas nytta och hugsvalse, huru han lärt

negrerna att brygga ”ava” och briterne grogg, huru han byggt de förträffliga städerna Oporto, Bordeaux och Malaga, huru han ledt Mosel och Rhen genom vingårdarne och huru han friserat peruken på Taffelberget till den makalösa konstantians skugga. Vidare vill jag förmåla huru han skänkt weissbier åt germaniska bonden, finkel åt Skandinaviens lagstiftare, ”prostoj” åt muskovitiske och opium åt ottomaniske slafven till en lindring i vedermödan — ja, äfven isländaren och lappen har han förärat tranbären att dermed läska sin tunga ... finnarnes ”rappkalja” och smålänningens ”bänkvälling” icke att förtiga.

Slutligen ämnar jag i få ord helt kortligen omröra hans besynnerligen faderliga omvårdnad om vår stad med dess underliggande grund och länderier, huru han låtit uppföra grundmurade källarhvalf i myckenhet till förvarande af hans ömnoga håfvor, huru han till det allmännas vinst och båtnad, medelst en nyttig täflans uppväckande, grundat i vårt grannskap öl-fabrikernas förargelseklippa*****), den kostligaste juvel i Norden, samt huru han skapat vår hederlige värd efter sitt beläte.

Vi kaste oss i den milde faderns armar Klang,
Bacchi barn!

*) efter författarens manuskript tryckt i den af hr J. Philipsson utgifna maj-tidningen Pousch. Utgifvaren.

**) Qvillebäcks vassbevuxna kärr på Hisingen vid Göta älf, domineradt af det höga Ramberget, är nu nästan igenvalladt. Utgifvaren.

***) d. v. s. med bakdelen nött in i en trästol (trissa) från bond-fabrikanterna i Albo härad en urhålkning så djup som den berömda Baumans-grottan, en

droppestens-formation, i furstendömet Blankenburg (i Braunschweig). Utgifvaren.

****) I manuskriptets marginal förekomma härefter åtskilliga af författaren gjorda förslag till ändringar, hvilka man ansett det vara af intresse för läsaren att lära känna, hvarför de här nedan återgifvas:

1) Bojan; 2) tyglades med; 3) skråfvet; 4) lärdomens; 5) fast stundom svår; 6) man längtade att glädjens frukter se; 7) men dit var ingen landsväg ännu banad; 8) och sjövägen kring Kap ens icke anad; 9) de lärde äfven voro tröge; 10) de; 11) igenom blinda hopens barbari; 12) som lagt riks-tömmarne; 13) och ynglingarne om prinsessan; 14) Kadmus'; 15) hunnit; 16) obekante; 17) vid; 18) den allra pundigaste fick; 19) att lunka bort; 20) villrådig; 21) dock jag vill; 22) från riksdags-gräl; 23) så ock en krigs- och resevärd; 24) ur. Not af Philipsson.

*****) Machsys: lystringsord till dresserade hundar att hoppa och göra språng. Utgifvaren.

*****) d. v. s. Lorentziska-Carnegieska porter-bryggeriet. Utgifvaren.

Historiska Barbaratal

Göta PB 1926

Barbaras flyttningsbekymmer
eller
Ljuset i gudarnes skymning
av
Fritz Schéel

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

Barbaras flyttnings- bekymmer eller Ljuset i gudarnes skymning

Fritz Schéel, Barbaratal 1926

Säg, minns du hur tanken slog saltomortal,
när i matematiska uppgifter skral
du hörde på både Latin och Real
i algebraformlernas lömska kabal –
tänk på ett tal.

Och ändå det är som en gammal koral
man sjunger från vaggan till livets final –
tänk på ett tal.

Om änkan av Krösus du träffar på bal,
men tvekar för finnar i synens oval,
nog viskar i själen en Lucifer hal –
tänk på ett tal.

Och är du mormon eller oriental
och undrar om nånsin du får en rival,
där står en eunuck med en tanke brutal –
tänk på ett tal.

Funderar du på en karriär kommunal
till stordåd utkoras av folket i val,
och leds som en ko till en valmötessal –
tänk på ett tal.

Så är, käre Bröder, en ordensskalds kval,
när Barbara skall ha sitt årspekoral –
tänk på ett tal.

Som katten kring gröten därför i spiral
min sangmö snor runt kring en malörtspokal,
fast anden är villig, förmågan är skral -
tänk Er ett tal!

*

Re'n jag ser i saln, hur blida känslors låga
målar kindens valk i vinets purpurton,
när med fylld pokal och törst som ger förmåga
vördnadsfullt vi nalkas fader Bacchi tron.

Tröttna ej att kroppen rikligen förpläga!
Till de magra ord min sångmö har att säga
– mindre högtidstal än rimmat aftonprat –
tarvas mycken dryck och intet mindre mat.

Gallsprängd är kritik som byggs på tomma magar,
hungrig hund blir varg ock i vår Herres hagar,
glad och god blott den som vid den Mildes bål
många slevar tär och många slevar tål.

När jag nu en stund för Eder stör kalaset,
skåder, Bröder, djupt och andaktsfullt i glaset ,
att Ni själva glömska utav tid och rum
hitta till den milde Fadrens tusculum.
Klang, gutår! Om ock vi Spritcentralen spränge,
låt oss ta en klunk, och titta djupt och länge!

Sågen I, Bröder, hur mildt och förtroligt
Bacchus i botten bland pärlorna log,
som om ett skimrande rosenrött soligt
klarbetens skimmer om näsorna drog,
så till och med en förtappad Karlsbadare
kunde uppstöta ett: strax lite gladare!

Härliga tider, som här för oss hägra,
mängda av ångor från stekar och vin!
Molnen, som tunga i taket sig lägga,
Fagerström, tror du det är nikotin?
Nej, det är Barbaras psyke som svävar
synlig i lätta eteriska vävar.

Så är det nu! Men på minnenas hylla
ser jag en lunta i halvfranska band,
sidornas mängd Bacchi vandringsår fylla,
skrivna i portvin med darrande hand
och supplementet på sladden, som rymmer,
sagan om Barbaras flyttningsbekymmer.

Lyssnen, o Bröder av Gyllene Tratten
till de olympiska skuggornas sång.
tonande genom den drömvävdan natten
i ett förtrollande: det var en gång,
när med sin lyckas galoscher förbytt
Bacchus blev torrlagd och vräkt och fick flytta.

*

I många tusen år med en upplyst despotism
och blått till husbehov någon äktenskaplig schism,
när Jupiter ibland sig bekände till koranen,
då Leda gick i trægarn och väntade på Svanen,

det styrdes vist och gått i Olympens dussinråd
med ledning utav Bacchus och Ariadnes tråd.
Var en sin syssla skötte i himlen som på jorden,
och Hebe drog försorg om att nektar stod på borden,
när gudar, som på jordiska fruar hade korn,
från jakten återvände, se'n männen pryttts med horn.
I politik, Nobelpris och sånt, det gav man fanken,
så länge druvan glödde i Portugal och Franken
oeh arraken från Java i sockerlagen flöt
med Dahlgrens bästa märken, båd torr och mindre söt.

Högst på Parnassus på knäande ben,
smockfullt av fat och assietter,
stad smörgåsbordet, ett världsfenomen
av bricollistiska rätter.
Böckling, sardiner, anjovis och sill,
ostron och hummer och kräftor med dill,
sillsalat prydlig med skarpsåsen till,
svinfot och kalla kotletter.

Småvarmt, kastruller i hundradetal,
köttbullar, kory, pyttipanna,
knäckbröd från Brödbacchus i Annedal,
lungmos, som smakade manna.
Och mitt på bordet med sjugrenad kran,
hög som det stoltaste kyrktorn i stan
en hundratusende liters damejeanne,
Som kom ens hjärta att stanna.

Runt däromkring ifrån golv och till tak
låg millioner buteljer,
dammiga med en långt ädlare smak
än dem systemet försäljer.

Aalborgs och Lysholms och rent brännevin,
Östgötasädes, genever och gin,
Falun och Ödåkra, gammal och fin,
mogna för helans reveljer.

Konjak från Heliogabalus tid
med orginaletiketter
fyllde i form av en stor pyramid
hela Elysiens slätter.

Ur varje stupränna skvala likör,
munk och absint av en sällsam kulör,
rom, som gav gubbarne toddyhumör.
i deras priffekvartetter.

Baljor och åmar med porter och öl
trängdes i sjudubbla rader,
röd av Bourgogne var varendaste pöl
och framför Bacchus, vår fader,
stod en fontän med tritoner och djur,
som hela dagen det sprutade ur
liksom ett pärlregn mot solvävd azur
champis i gyllne kaskader.

Så levde de och läskade sin gom
och sjönko lyckliga i glädjeruset.
Var morgon Aesculapius bjöd brom
att driva kopparslagarne ur huset.
Bland de odödlige i gott behåll
gick Bacchi barn från forna dars Bricole,
som efter välfyllt jordiskt värv stämt möte
att vila i den milde Fadrens sköte.

Där klang i pinjers och cypressers lund
i glada nymfers och bacchanters yra

gudomlig Bellmans sång vid balens rund,
så själv Apollo hängde upp sin lyra.
Dar satt ock Wadman i sin lilla vrå
och drog en saftig visstump då och då
ocb kysste Lindas läppar och pokalen.
så att det ekade i gudasalen.

Där sleto Lidner, Hallman och Kexél
på kafferep hos Venus sina sitsar.
Där sprakade från morgon och till kväll
för kiknande gudinnor Arons vitsar,
när ej i Dafnes lagerlund han satt
vid Lunas lampa någon stilla natt
ocb diktade ett bättre högtidskväde
åt Barbara, den Mildes hembiträde.

Ty främst av alla hon förtjänade
en namnsdagshyllning få en gång om året,
det glada vingårdsfolkets goda fé,
som skyddat oss för att få ont i håret,
och bar oss, när vi snavade på bron,
i sina armar fram till Bacchi tron
att lära ock i frid på jorden vandra
och tänka väl och vänligt om varandra.

Ibland Olympens fagra döttrar var
ej någon oftare än hon i svängen,
såg till att Bacchus lampa lyste klar,
att Morpheus skötte sin mission i sängen.
Hon aldrig trasslades i Amors garn,
fast Bacchus skänkte henne barn på barn,
för vilka hon gjort tjänst som ömsint mamma
och tusen hjärtan satt i fyr och flamma.

Men nämn en lycka, Bröder, som för beständigt är.
All glädje är förgänglig, så var det också här.
En vacker dag gick oron sin rond i gudahuset,
Gambrinus svor att Månsson hållt ölsupa i kruset
och Bacchus spruta etter och brukte fula ord
för att en lättgrogg hamnat på helgat nattduksbord.

Och Jupiter, som kom lite pirum hem den natten,
i skåpet märkte någon förvandlat vin till vatten
och skakade på blixten i kopparfärgad sky,
så Fast åt mänskligheten fick slå opp paraply.

En landsfiskal blev hämtad med en polisbyracka
att attentatorn spåra och vederbörligt nacka,
men efter ett par timmar han ringde ifrån Grand
att ingen bov fanns inne i hela Sveriges land.
Dock fortare än anat mysteriet upptäcktes,
ett jordiskt dynamiskott, så att Olympen spräcktes.

Framemot kvällen kladdig dök upp Mercurius,
tar av galoschens vingar och öppnar munnens sluss,
berättar att titanerna Bacchus satt ur rollen
och nämnt Saturnus Svensson att sköta spritkontrollen.
Vad Bacchi barn behöver till dagligt toddykok
i jungfrumått skall mätas och skrivas opp i bok.
Och för att ej kroniderna ska bli för mosia
till nektarn måste täras ett mål ambrosia.
Att öva inspektionen i gudaassemblén
titanen C. G. Ekman avrustade armen
och Bacchus A. G. Lindgren och Nissen skulle lära
att alla gudadrycker med Göta älv förskära.
Det blev, som lätt begripes, ett tusenstämmigt knorr,
hälst det kom bud att punschen ej ens fick drickas torr.

Blott Neptun låg i Strömstad bland Purres små najader
och fiskade upp dunkar i långa, långa rader.

Men Jupiter i vrede slog Ijungeld med sin vigg
– trots sina fyra månar var gubben ganska pigg –
och röt så bergen skälvde och dag i natt sig vände:
”Tag hit den kommunistfan, som skapat sånt elände!”

Då föll i tårar upplöst Mercurius på knä
och sa’: ”Låt oss me’samma i säck och asko klä;
den gud, som nu har spiran, för den sig ingen värje,
för Ivan den förskräcklige ty han är gud i Sverige!”

Med dån och brak föll viggen ur dundergubbens hand.
”O gudars skymning!” skrek han. ”Farväl mitt fosterland!
Låt genast tredje klassen på *Gripsholm* abonnera,
vi är helt enkelt vräkta – kom låt oss emigrera!”

Stor var jämmern och gråten, när Föbus på brandröda
skyar
körde sitt gyllene spann genom porten på Herkules stoder
ut på de blånande fält, tolv mil bortom yttersta skären,
där på sin fredlösa drake kung Brehmer låg bi med en
knaber.

Natten kom fuktig och bister. Hela den sköna Olympen
dränktes i plaskande skval av tårarnes ymniga flöden,
pilande ut i rännilar, bäckar och åar och floder,
fruktbart bevattnande betorna på Elyseiska fälten
innan i Trollhättans tunnlar och i Lilla Edets turbiner
våldsamt de maldes till selters och tömdes i Lobergs
fabriker.

Nederbörden var svår och i detta förskräckliga skyfall
Bacchus anropade Barbara, synlig i barnkammardörren

skiftande gråtande barnens sockar och nervätta blöjor.
”Hämta”, han sade, ”från vinden min gamla beprövade koffert

gjord utav oxlädershud hos en reseffektfirma på Nysa, sliten på Attikas strand och i Thrakiens brännheta dalar och av herr bankkamrer Börjesson nyligen lånad till P. B. Plocka ur källarens valv mina gamla klenodier kära: vänskapens gyllene länk och vår glädjes skinande lampa, ordningens blanka svärd och styrkans bälte och brynja, kärlekens rödaste ros och förtroelighets skäraste blomma, lyran, symbol för vår sång och sanningens klaraste pärlor, allt vad i vingårdens id vi burit med livsglada sinnen.

Samla mitt resetui med flaskornas glittrande mångfald tandborste, pasta och tvål och rakdon med strigel och finkam, därest på mödornas väg jag får kontrollanter i håret; spänn leoparderna för, och kom se'n och hjälp mig att packa!”

Svarade stilla och leende Barbara, torkande tåren: ”Gärna, o fader!” Böjde sig djupt över resetuiet, tömde i shinglade lockar flaskornas doftande olja, fyllde dem åter med söt från Batavia sjörullad nektar.

Morgonens isande vind utblåser de nattliga lågor, när med ett rödlockigt skör Aurora manar till uppbrott. Tungt skrider gudarnes tåg. I spetsen den husville Bacchus smackande styr sitt spann på Iris sviktande brygga ned till en otacksam värld av kalmuckisk dumhet förmörkad.

Ledda med knäsvaga steg av Amerikaliniens härolder, Olburs och Lagergren, Elvkungen, Mohme och Filip den sköne,

vandra med sina saker i väskorna fagra gudinnor,
Barbara luftig och lätt med de stojande barnen på
sladden.

Vägen är villsam och svår. I fjärran en tesalong skymtar.
Lyckliga Vesta, de sucka, han som har sitt på det torra .
Aeolus klagar i skogarnes sus och Neptun bespottar
ilsket med fraggande skummet Skandiens skrovliga
hällar,
där på Bolidens guld, Skandinaviska bankens sekiner,
gudarnes pauvres honteux trampar med sargade fötter,
medan i kryptor och schakt bland kopparkis och
svavelblomma
Börjesson, Thorstenson, Mannheimer vråla av rikdomens
vällust.

Flingorna falla i togornas veck. Den brännande törsten
pressar vid ångande disk över torra skrumpanande läppar
brinnande böner till Ivan, den nye förskräcklige guden,
om blott en nödhjälpsranson på fettiga fem centiliter.
Men överallt samma hjärtlösa svar: "Låt oss se på din
motbok!"

"Härligt!, kvad Bacchus, "är Göternas land med sjöar och
floder –
vad är dock all denna fägring mot mina olympiska
brunnar!

Jag struntar i Boren, Roxen och Glan och Vätern och
Vättern,
jag struntar i Ätran. Viskan och Lagan, struntar i Nissan,
Öresjö, Delsjön och Mjörn för en halvbutelj Pripp eller
Lyckholm!"

"Fruktlöst mot udden vi spjärna", Jupiter mörk tog till
orda.

"Illslug en nykläckt Silenus på restriktionernas åsna rider

att ungdomen leda i sprattlande benkonstens tecken
så den med vatten i knäna förgäter den föddes med
hjärna.

Bacchus vår tid är förbi. Och det sedliga livet vid filmen
Sjöström har rundradierat om Chaplin, Douglas och Mary
långt bort i torrlagda västern, där toddycitronerna
blomma,
passar för jordiska prinsar, ej för vår gudomliga ringhet.
Hellre än vänta på visum, som Sölve Lundén lovat skaffa,
tar jag mitt sparkapital och mig väljer ett borgerligt
yrke.”

Sade och stack upp till Lemming att få en ranson på en
motbok,
gick ut i vimlet och slog en vigg av var kotte han mötte.

Nu blev det liv i skaran bak Bacchi dubbelspann,
det kacklades i korus: ”sig rädde vem som kan!”
En var med platsannonser strax började att pyssla
att finna frid på jorden i någon städad syssla.

Fru Juno, som i köket fått gno och ligga i,
tog namnet Hasselblad och slog upp charkuteri,
och Ceres, jordemodern, förtroligt sa´ till Hebe:
”vi ses väl understundom , för jag tar plats på B. B.”

Mercurius försvann, fast han bortkommen ej är,
sen han med dynamit hade öppnat en affär.
Men Mars på Älvsborgs fästning förlorade kuraget
och gick in på reservstat i brännvinsspionaget.

Vulcanus svängde släggan med dundrande reklam
och fick ett tält på Liseberg att spela skäggig dam.
Apollo med revyer belade konstens altar
och skickade Thalia till Harald på Gibraltar.

Minerva gick till Lindberg och tacktes föreslå
om ej hon passa bra som borgmästarn nummer två,
men Lindberg, lite mera vis, sa´ bara: ”Inget trouble!
En delad ämbetsglädje är inte alltid dubbel.”

I en maskinhall Amor, som är en falsk profet,
instiftade en dansklubb till grannarnes förtret,
och Aelous en syssla som basunist bekläder
och sitter i orkestern hos Mann och släpper väder.

Fru Venus, som ur böljan en gång uppstigit lär
tog namnet Hulda Sköldberg och öppna fiskaffär.
Sitt hjärta har hon kvar, och om kunderna ä snälla,
de få som lök på laxen där både fisk och fjälla.

Men Vesta tog juristen och kämpar som vi vet
som advokat Andén nu för kvinnans likställdhet.
Diana var den enda, som strunta i reträtterna,
hon fortsatte som vanligt att gå på jakt på nätterna.

Till slut vid Bacchi kärra stod ensam gamle Pan
och grät för Hugo Brusewitz kallat honom fan
och hängtt ett skynke över’n och tagit från’en ljuset
och kört’en ner i källarn just som han satt på huset.

Då såg tillbaks den Milde och pep med stämma svag:
”Var har mitt fadersöga jag haft i denna dag.
O, droppa sorgetårar ur sprundet på min tunna,
båd Barbara och barnen, de ä totalt försvunna.

Nu gäller min gode snabbfotade Pan
att gno runt i världen av glattskodda fan,
ty om jag ej Moster får fatt innan kvällen,
så blir det fullständigt olympiska skrällen!”

Och Pan rände sta' och han ränner väl än
ty ingen har sett'en på huset igen,
men Bacchus smet efter två silkesben runda
och slog upp en hörnflirt i Valands rotunda.

Men bäst han sig svänger i spegelfylld sal
och undrar om Amor valt samma lokal,
han hör genom trappor och köksregioner
en himmelsk musik av Olympiska toner,

hör skrattet, hör skämtet, hör sången som förr
runt skinande bålen bak tillbommad dörr,
och Barbaras röst som när Ijusalfer veka
med rosiga fingrar på guldsträngar leka.

Hon märkte i trappan hans mastiga steg
och stod som en ängel vid tröskeln och neg,
när dörren flög upp och var skrymsla i huset
uppfylldes av det bacchanaliska ljuset.

Välkommen, o Bacchus, från vandringens år
till åldersdomshemmet dig barnen består
och hänga med endräkt och fridsamhet tronen,
där Lindberg för spiran och Mann anger tonen.

Och skänk ditt osynliga fluidums kraft
att hylla i vingårdens jäsande saft
den skinande ljuva eteriska lätta
charit, som mot hemmet oss förde tillrätta.
När Bacchus gick husvill med lampan i hand,
hon höll oss förtroligt i vänskapens band
och vaktade trofast som Bacchi prästinna
att ej hans klenodier skulle försvinna.

Ej greps av förfäran vår livsglada hop,
när svärdet hon bar vid kalmuckernas rop,
ej ödslades tid med att mäkla och tinga,
när kärlekens offer hon bjöd oss att bringa.

Hon var det som längese'n timrade opp
och satte i handling vårt lågande hopp
att bygga den husville Fadren en kyrka,
där trygga vi kunde hans vishet få dyrka.

Olympen, den längesen har gått kaput,
av Jupiters luftslott finns inte en smutt,
men Bacchus har stått sig mot alla komplotter,
tack vare hans andes förtjusande dotter.

För henne, o Bröder, vi tömma pokaln
med jubel och sång så det rungar i saln,
hjältinnan i alla Brikollskalders foster,
för Barbara, allas vår älskade Moster!

K. K. B. B.

Historiska Barbaratal

Sundsvalls PB 1987

Släpp mostrarne loss – Det är höst!

av

Lars Peterzon

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

Släpp mostrarne loss – Det är höst!

Lars Peterzon, Barbaratal 1987

En himmelsk syn
vi ser – med höjda ögonbryn
och den rodnande ansiktshyn.
Är du en fågel, en serafisk ara?

Som uppe i skyn
likt ett skimrande sagogryn
gnistrar du i den serena slyn.
Är du rymdens Aniara?

Din sköna huvudknopp
med sin gyllene topp
spärrar våra ögon opp.
Bär du månn'tro en tiara?

Påve eller kung blir blaha
och ingenting att va'
när vi ser dig här ida'.
Är du biblisk - kanske en Sara?

Du lyser likt solen i juni
varmt som ejderns rede med dun i
eller jungfruns hud med fjun i.
Säg – hur kan vi dig snara?

Du är vacker – ja skön.
Hör våra stön
och vår samfällda bön:
Säg oss vem du kan vara!

Du är varm, du är vän,
du har charm, du är frän.
Välkommen till Västernorrlands län
Är du möjligen från Skara?

Du är värd den högsta lön,
du har rätta sortens kön
och har byst likt franska brö'n.
Får vi se dig – utan tara?

Du, den fagraste mön,
lyss till våra rösters dön.
Vi vill beså dig med små frön!
Tillhör du kanske det agrara?

Ditt hårsvalls vackra fön
lockar oss att göra rön
på ditt yppersta krön.
Vem är du, attraktiva mara?

Du retar oss till tusen,
du väcker i oss busen.
En stund med dig vore susen.
Är du Slösa eller Spara?

Vi vill dig ej spara utan beslösa
med kärlek som vi ur vårt inre uppösa.
Våra tankar börjar bli lätt skabrösa.
Nog vill du oss väl erfara?

Vi är långt ifrån oberörda
och rentav mycket störda
av känslor som närmar sig det oerhörda.
Vill du att dessa skall förfara?

Plötsligt !! skärpes vår blick
och vi känner hjärtats stick
när kroppen hyfsar sitt skick.
Må Bacchus oss bevara!

Nu kommer den kranka blekheten
i vår hy vid eftertanken.
Svaret står klart i våra anleten
säkert som pengarna på banken ...

... när vi i andanom hör ditt uppbragta rop
vid vår sista undran: är du på oss tänd?
– Nej, jag är ju släkt – känd
som moster åt er alla, ni barbariska hop!

Ni ville mig förföra,
det kan ni inte göra,
så bort med tankar på incest
– jag är ju ändå er käraste gäst!

Just i dag, första dagen i Skyttens tecken,
trodde ni att ni hade mig i säcken,
nä – kasta er i bäcken
med er lust – och släck'en!

Minnsann – vi skäms, hela vår lysande skara
när vi själva våra frågor kan besvara
om identiteten – den helt självklara.
Men stoltheten biter huv'et av skammen, O du rara!

Bricolleriets Bröder har nu kvar av undran inte ett barr,
bara beundran, Barbara!!!

Historiska Barbaratal

Moderlogen PB 2010

I Götgatsbacken skrider

av

Håkan Hagwall

Sällskapet Par Bricole – Historiska Barbaratal
publicerade av Den Bacchanaliska Akademien

Layout och typografi: Mats Hayen

2022

I Götgatsbacken skrider

Håkan Hagwall, Barbaratal 2010

I Götgatsbacken skrider
en man i sina bästa år.
Det är decembertider.
Det pinglar muntert där han går.

Och under capen glimmar
kulörta band, emalj och plåt.
Han traskar på och rimmar
på något som ska bli en låt.

En låt om ljus och lycka
en dikt om vinterns fröjd.
Banalt kan man väl tycka.
Han vet, och han blir inte nöjd.

Och under sabbatskrukan
det mal och mal och mal igen:
att vinterdepparsjukan
har gått och slagit till igen.

Nu står han tyst vid Slussen
funderar där ett rätt långt tag:
Är jag så slö att jag tar bussen?
Nejvars, nog kan jag gå i dag.

Han stannar upp och blickar
mot norr: en formidabel vy.
Och genom ådrarna den skickar
adrenalinnet som gör dagen ny.

Nu är han inte dyster,
han är förbannad rent ut sagt.
Men fröjd är vredens syster,
han gläds - och rasar av förakt.

”O, Stockholm, dina vatten,
att se dem, själens hälsobad!
Och alla dina ljus i natten!
Vidunderliga gamla stad!

Den vy jag nu betraktar
kan spolieras fort och lätt.
En marodör, som slaktar
en stadsmiljö, kan nån ge rätt

att bygga för, och riva,
att stöka till och gräva bort,
att rensa ut och driva
brutaliteten till en sport.”

Och dystert går han vidare på bron
och kommer ner på Slussplan, där han stannar.
Han ser till häst en grandios person ...
Och om han än sin samtid hårt förbannar
han gläds åt ryttarens gestalt
och kronprinsvalet får tvåhundra år sen.
”Allt ändras. En hel del förgår, men
rätt mycket har vi fått ha kvar trots allt.”

Han minns: i somras, lördagen i juni.
Och minns från den sin muntra tanke: ”Nu ni,
republikaner, fick ni så ni teg.”
- Och han går vidare med lätta steg.

Men förbi är ögonblicket.
Deppan klämmer till igen.
Till det förra dystra skicket
återförs han snabbt, vår vän.
”Ungas lycka är ju deras
men nog kan det diskuteras
vad en gubbstrutt har för hopp
att bli ung på nytt och vacker?
- Leda, gikt och hjärtattacker
är ett sannolikt förlopp.”

Han går Skeppsbron fram i kvällen, och han nalkas
Stockholms slott.
Han ser Oscars namn på muren. Och nu minns han
ganska gott
ett kalas för rätt så många år sen, hållet just på Oskars dag.
Ett nostalgiskt minne - av ett akademiskt nostalgitilltag.
”Det var tider det. Förresten: Var det inte ungefär
i december? Jo: den första ... Som i onsdags var vi där.
Sedan dan darpå, den andra, firades Beatas dag.
Minns jag rätt så var det ... ganska lustiga och friska tag.
Och den tredje dan var Lydias[1] med en orgiastisk fest.
Fjärde dagen i december den var ändå allra bäst ...
vill jag minnas ... men vems var den ... denna dag?
Denna dag, det var bestämt nån gammal fru ...
Denna dag ... Vad säger jag! Det är ju här och nu!
Går jag här och glömmet? Eller drömmer jag?”
Nu minns han plötsligt vad det är för dag

och vad han ska ha för sig denna kväll.
”Ack kära Barbara, hur kunde jag?
Tack och lov, här har vi Grand Hotell!”

*Tillägg uppläst av författaren
själv, sedan han belönats
vid Barbarafesten den 5 december 2010*

I dunkelhöljda tider
och på ett datum som han glömt
han kom till Grand Hotell omsider
och fann då detta ganska tömt.

”Men var är alla bricollister?
Nog är det Barbara i dag?”
”Yes today, but feast tomorrow, mister.”
– Ah! En sådan virrpanna är jag.